

társaim és a magyar tanítók közül nagyon kevesen ismerik, azért ezúton felhívom az új kiadásra a magyar pedagógusok figyelmét.

A könyv főfejezetei a bevezetés után a *nevelés lényegével és céljával, az értékekkel és a kultúrjuttatással, a gyermekkel, a nevelővel és a nevelés többi tényezőivel, a nevelőközösségekkel, a nevelés eszközeivel, a nevelés módszerével, a nevelő-oktatással és végül a nevelésügy szervezetével foglalkoznak.*

Az egyes fejezetek szerkezete véleményem szerint megfelel a könyv címének, bár ezt egyes kritikusi kifogásolják. Megkapjuk vázlatban a pedagógia rendszerét. Minden fejezetben megtaláljuk a fogalom meghatározását és terjedelmének vázlatát. A szerző álláspontjának történelmi fejlődését, lélektani vagy erkölcsstani megalapozását a legtöbb helyen hiába keressük, azért teljesen csak az érti meg, aki járatos az említett tudományokban. Gyakorlati megállapításai azonban csaknem minden esetben olyan világosak, hogy józan észszel mindenki eligazodik rajtuk.

A pedagógiának ma leginkább vitás kérdéseiben, a személy és az értékek viszonyában, az egyéni alkat és az objektív rend fontosságának eldöntésében, mely rendszerint felszínre hozza a szabadság és az objektív értékekhez való kötöttség áthidalhatatlannak látszó ellentétét, a szerző mindig figyelembe veszi az újabb kutatások igazolt eredményeit. A módszertanra vonatkozólag a szerző azt mondja előszavában, hogy egész életében reális pedagógiát hirdetett. Mivel pedig az új bajor népiskolai tantervekben a tudományos álláspont és az élet követeléseinek szerencsés egyeztetése sikerült, ezeket mint a legjobb német népiskolai tanterveket közli a több oldalról kívánt részletes módszertan helyett.

A népoktatás minden területén munkálkodó pedagógusok haszonnal forgathatják ezt a könyvet.

Quint József.

Dr. Winkler—Hermaden V.: Psychologie des Jugendführers. G. Fischer, Jena, 1927. Ára 6 aranyárka.

A szerző — Dr. Ch. Bühler unszolására, akinek *Quellen und Studien für Jugendkunde* kiadványa 6. füzeteként jelent meg a tanulmány — összegyűjtötte az ifjúság vezetése közben szerzett tapasztalatait, kiegészítette más vezetők tapasztalataival és az erre a célra összeállított kérdőívre beérkezett eredményekkel és ezeket mind egyesítve az intuitív módon megérezett három *vezetőtípus* tudományos megvilágítására használta fel.

A mindvégig érdekesen megírt és a nem szakpszichológus művelt olvasó által is érthető könyv nemcsak a Spranger *Lebensformen* című könyvének megjelenése óta divatos pszichológiai iránynak egy új területre való alkalmazása, hanem a jelentőségében növekvő és mindig szélesebb keretekben érvényesülő ifjúsági mozgalmaknak, különösen a cserkészetnek és a leventeképzésnek gyakorlati pedagógiai eljárására is hasznos útmutatásokkal szolgál.

Az első részből megtudjuk, hogy mely esetekben van az ifjúságnak vezetőre szüksége, mi a vezető hatásköre és milyen nagy lelki szükséglete az ifjúságnak a nagyobb, de mégsem felnőtt vezetőhöz való símulása mind az önkén-

tesen szervezett ifjúsági csoportokban, mind a hatóságilag alakított ifjúsági szervezetekben. Gyermektanulmányi alapon kifejti a szerző azt is, hogy a serdülés kora előtti gyermek, a serdülés korában lévő ifjú és a felserdült fiatalember milyen vezetőt kíván magának.

A második rész a vezetés lényegének kifejtése után a vezető következő három alaptípusát állítja fel:

1. Az *uralkodó* típusa, akinek belső szükséglete, hogy másokat vezessen, aki maga is csak akkor fejlődik, ha hatása a fiatal lelkekben visszhangra talál, akinek fejlődése azonban mindig követői épülésére szolgál, mert olyan érzéseket vált ki és olyan erőket hoz működésbe, melyek addig parlagon hevertek. Ez a típus csak a rokonlelkekre hat, azokra azonban igen nagy hatással van, mert mindenki úgy érzi, hogy szabad akaratból cselekszik, holott teljesen a vezető hatása alatt áll.

2. A *nevelő* típusa nem magáért, hanem az ifjúságért vállalja a vezetését. Saját örömét és baját nem tekinti, hanem mindig azon fáradozik, hogy előkészítse az életküzdelemre azokat, akiket vezet. A gyengék felé fordul, még ha azok nem is rokonlelkek és minden erejét nevelésük szolgálatába állítja. Keresi csapatával a lelki kapcsolatot, de nem azért, hogy ezáltal az ő lelke gazdagodjék, hanem csak azért, hogy a fiatalokat jobban vezethesse. És ez a nagy önfeláldozás végeredményben szintén boldogsággal jár, mert a vezető legbelsőbb vágyai kielégítést nyernek.

3. Az *apostol* típusa sem önmagáért, sem az ifjúság neveléséért, hanem az eszmény megvalósításáért vállalkozik a vezetésre. Az ember, a vezető, a csapat teljesen háttérbe szorul, eszközzé válik a gondolat megvalósítása érdekében, melynek hirdetője és terjesztője az apostol. Azért foglalkozik ő is az emberekkel, uralkodik rajtuk, sőt néha keményebben, mint az uralkodótípus, fáradhatatlan, önfeláldozó és gyengédebb néha, mint a nevelőtípus, de a keménységet és a gyengédséget csak a gondolat megvalósításáért alkalmazza. Az ifjak azon gyengéi és értékei, melyek nem vonatkoznak az eszményre, nem érdeklik, azért a vezető és csapata emberileg sokszor távol állnak egymástól.

Ennek a három típusnak az érvényesülését, sok példával megvilágítva foglalja magában a könyv főrésze.

Befejezésül megtaláljuk azt a kérdéssorozatot, melyet a szerző tudományos vizsgálatainál alkalmazott, továbbá egy érdekes novellát, mely az ifjúsági vezető nagy nevelőhatását megvilágítja és végül erre a kérdésre vonatkozó gazdag irodalmat.

Minden nevelő tanulhat ebből a könyvből. Tanárnak, tanítónak, lelkésznek, cserkészvezetőnek, levanteoktatónak, ifjúsági vezetőnek okvetlenül el kellene olvasnia:

Quint József.

Willy Hellpach: *Die Wesensgestalt der deutschen Schule.* Quelle & Meyer, Leipzig, 1925. 175 l.

Az 1924. és 26. évi rendelkezések által a magyar középfokú oktatás intézményes szerveiben három egyenrangú, egyenlő jogosítással felruházott